

mel Sag —, der har han udtrykkelig sagt, at det er dette trykkede Overslag, han nu leverer, at det ikke forudsætter nogen gennemgribende Ombygning, som blandt andet vilde omfatte en rationel Ventilation ved Opførelsen af murede Rør for hvert enkelt Lokale. Han har udtrykkelig gjort opmærksom derpaa. Alligevel har han her en Fejl — det er ubestrideligt —, idet han har været bekendt med, at dette Varmeapparat skulde komme paa Forslaget, det er han bleven bekendt med, da han har set Kommissionens Betænkning, og ingen er mere villig end han til at indrømme, at han her har begaaet en Forglemmelse, idet han har glemt en Del af de Arbejder, som følge med et saadant Varmeapparat. Hvad jeg ønsker, er heller ikke paa nogen Maade at dække over den begaaede Fejl, men kun at undskylde den.

Naar man ser i Kommissionsbetænkningen, som er trykt i Rigsdagstidenden for 1907—08, Tillæg A., vil man se, at Overslaget over disse Varmeapparater, som det drejer sig om, er udført ganske overordentlig kalkulatorisk. Jeg skal tage et Eksempel, netop det, som det her drejer sig om, Varme- og Ventilationsanlægget i Kancellibygningen. Herom staar der i Kommissionsbetænkningen: „Udgifterne til Varme- og Ventilationsanlægene i Ministeriebygningen, paa ca. 950,000 Varmeheder à 0,10 Kr., andrage 95,000 Kr.“ Det er alt, hvad der staar, det er hele Overslaget over hele det Varmeapparat, som skal udføres i denne Bygning. Dette komplicerede Apparat er affærdiget med denne ene Linie, hvilket er meget rigtigt og naturligt; thi naar man henvender sig til en Ingeniør, som har den fornødne Erfaring, som man har gjort i dette Tilfælde, en dygtig Mand, som virkelig kan sine Ting, saa gaar det til paa den Maade, at han tager Bygningen for sig og regner ud, hvor meget Varmetab der vil blive i en saadan Bygning. Han har Erfaring nok fra tidligere Bygninger og fra andre Varmeapparater om, hvad det koster, og et saadant Overslag kan af en dygtig Ingeniør gøres med overordentlig stor Sikkerhed. Men han tænker sig ingenlunde i det Øjeblik, hvor han laver et saadant Overslag, hvorledes Varmeapparatet skal indrettes i Detailler. Der foreligger ingen Tegninger, det kan ikke gøres i den Tid og for de Penge, der ere til Disposition til et saadant Overslag, for der er ingen Penge dertil. Det bliver ikke diskuteret, især da han oven i Købet laver Overslaget direkte til Kommissionen og ikke til Bygningsinspektøren,

hvad der havde været det naturlige. Man vil altsaa ikke kunne faa Tid til at foretage en saadan indgaaende Undersøgelse af, hvorledes dette Varmeværk skal laves. Der skal desuden ikke i ethvert Varmeværk laves Varmekamre og Kanaler, saa der er her nogen Undskyldning for, at Arkitekt Clemmensen har overset det Arbejde, som han mangler Penge til.

Men nu kommer det væsentligste, der taler til Undskyldning for ham, og det er, at han kommer selv i god Tid og siger: Her er Fejl, jeg har gjort en Fejl. Han arbejder paa Staldmestergaarden, ser, hvor vanskeligt det er at gennemføre det gjorte Overslag, og ser, at det bliver endnu værre i Ministerialbygningen. Saa gaar han op i Ministeriet den 21. November 1908 — da Finansloven for 1909—10 er under Forhandling — og siger: Der er en Fejl i Beregningerne, der skal flere Penge til, det er mig, der har gjort den og den Fejl. Som alle hæderlige og dygtige Mennesker gøre, siger han til, naar han har gjort en Fejl, og søger ikke at skjule det. Han skriver yderligere den 21. Juli 1909 til Ministeriet: Den og den Fejl er begaaet, her maa flere Penge til, hvis dette Arbejde skal udføres, og til sidst, den 30. Juni 1910, giver han Overslag over de manglende Penge til Brug for Finansloven i Aar. Nu er jo Forholdet, at der ikke er lavet en Smule endnu. Altsaa, den Overskridelse, om man vil kalde det, der er sket, saaledes, er ikke det, som plejer at ske, at man laver los paa en Ting, og naar man er gaaet i Staa med Pengene, kommer man og siger: Maa vi ikke faa en hel Masse Penge endnu? Det er det, man har gjort f. Eks. ved Staldmesterbygningen. Der er i Anmærkningerne til Finansloven anført Overskridelser, der ikke vedrøre den her behandlede Sag, nemlig nogle Trapper til 3,500 Kr. og 5,500 Kr. Disse Beløb ere i sin Tid strøgne ud af Arkitekt Clemmensens Overslag af Administrationen, men da det kom til Stykket, var det klart, at dette Arbejde maatte gøres alligevel, og saa søger Administrationen nu om Penge, der ere brugte. Det gør man tidt, men det er ikke sket i dette Tilfælde. Det tjener Manden i høj Grad til Undskyldning, at han kommer selv og siger, at der er begaaet en Fejl, inden der er saa meget som slaaet et Søm i. Og vi have jo Lov til at lade være med at udføre dette Arbejde, hvis det forekommer os for dyrt, takket være, at Clemmensen i Tide har gjort opmærksom derpaa.

Men hvorfor siger man ikke i 1908, da han kommer til Ministeriet: Du har gjort en stor Fejl, du skal afskediges. Eller hvorfor